

DE STEM VAN HET MINDERHEDENFORUM OVER
RACISME EN DISCRIMINATIE

NULTOLERANTIE VOOR RACISME EN DISCRIMINATIE

Op papier zijn mensen met een migratieachtergrond in België goed beschermd tegen racisme en discriminatie. Met een federale antiracismewet en antidiscriminatiewet, en een Vlaams gelijkekansen- en gelijkebehandelingsdecreet, scoort ons land uitstekend in internationale ranglijsten. Maar de **feitelijke bescherming is magertjes**.

De kans dat je betrappt wordt wanneer je een flat weigert te verhuren aan een Belg met een Arabisch klinkende naam, of wanneer je jouw klanten op hun vraag geen zwarte interim-medewerker stuurt, is minimaal. De kans dat je vervolgd wordt, is nog kleiner. Haat spuien op het internet kan nagenoeg ongestraft en zelfs racistische geweldplegers komen er vaak licht van af. De **meldingen en klachten** van racisme en discriminatie via de meldpunten, de vakbonden of het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding **zijn het topje van de ijsberg**.

Uit alle signalen van onze achterban blijkt dat op de huurmarkt, op de werkvloer, in het uitgaansleven en zelfs op school racisme schering en inslag is. **Bij ouders groeit de straffeloosheid, bij slachtoffers de moedeloosheid**. De samenleving krijgt het signaal dat discrimineren gedoogd wordt. **Racisme vreet zo het maatschappelijk weefsel aan**.

Voor het Minderhedenforum is er daarom dringend een mentaliteitswijziging nodig, in de samenleving, bij de beleidsmakers, bij de ordehandhavers. Met zelfregulering en sensibilisatie alleen zullen we het niet redden. Wij vragen **nultolerantie voor racisme en discriminatie, met afdwingbare maatregelen om overtredingen op te sporen en kordaat te bestraffen**.

MELDINGSBEREIDHEID

SLACHTOFFERS VAN DISCRIMINATIE ZWIJGEN

Veel slachtoffers of getuigen van discriminatie stappen nooit naar politie- of inspectiediensten. Weinigen doen een beroep op bemiddeling via een meldpunt discriminatie of een vakbond om in hun recht en waardigheid hersteld te worden. Zij kennen hun rechten niet. Zij weten niet waar zij terecht kunnen. Zij hebben geen bewijzen. Zij denken dat zij niets te winnen hebben bij een klacht.

SLACHTOFFERS VAN DISCRIMINATIE STAAN ALLEEN

Als slachtoffers geen klacht indienen, gebeurt er weinig. Een weifelende overheid verstopt zich achter lage meldingscijfers. Ze lijkt een blind vertrouwen te hebben in de zelfregulering van vastgoedmakelaars of interimkantoren, op belangrijke levensdomeinen als wonen en werk. Nochtans hebben enquêtes en onderzoeken herhaaldelijk aangetoond dat die zich blijven verstoppen achter de 'wens van de klant' om mensen met een migratieachtergrond schaamteloos en straffeloos te discrimineren. Politie en inspectiediensten voor wonen, werk, horeca en onderwijs reageren te laat of helemaal niet. Ze hebben te weinig bevoegdheden voor een doortastend optreden.

HET MINDERHEDENFORUM WIL:

- ✦ DAT SLACHTOFFERS VAN DISCRIMINATIE INFORMATIE KRIJGEN OVER HUN RECHTEN EN (WETTELIJKE) MOGELIJKHEDEN.
- ✦ DAT ER MELDINGSPLICHT IS VOOR MENSEN DIE IN HUN BEROEPSOMGEVING GETUIGE ZIJN VAN DISCRIMINATIE.
- ✦ DAT DISCRIMINATIE MELDEN GEMAKKELIJKER WORDT, BIJVOORBEELD VIA EEN SMS-DIENST OF EEN APP.
- ✦ DAT VLAAMSE EN FEDERALE INSPECTIEDIENSTEN PROACTIEF DISCRIMINATIE OPSPOREN.
- ✦ DAT ALLE MELDPUNTEN – PUBLIEK EN PRIVÉ – HETZELFDE REGISTRATIESYSTEEM GEBRUIKEN OM DISCRIMINATIE GOED IN KAART TE KUNNEN BRENGEN.

MEER DAN 25 %
VAN DE VLAMINGEN
HEEFT BEGRIP VOOR
EEN WERKGEVER
DIE DISCRIMINEERT

Q&A WAT DOET HET MINDERHEDENFORUM?

MOHAMED LAHLALI is verantwoordelijk voor het thema racisme en discriminatie bij het Minderhedenforum.

© Sigrid Spimax

Wat doet het Minderhedenforum rond racisme en discriminatie?

“Wij zijn de luis in de pels. Discriminatie heeft ingrijpende gevolgen voor mensen. Wij houden het daarom hoog op de politieke agenda, via beleids- en lobbywerk. Wij organiseren ook specifieke acties om discriminatie onder de aandacht te houden. Zo hebben wij in 2012 via praktijktesten de structurele discriminatie van onze achterban op de Antwerpse en Gentse woninghuurmarkt in kaart gebracht. Wij organiseren infomomenten en workshops. Mensen kunnen ook klachten en meldingen van discriminatie aan ons doorgeven; wij spelen die door aan het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding.”

Welke impact heeft het Minderhedenforum gehad?

“De aanpak van discriminatie en racisme ligt in Vlaanderen maatschappelijk en politiek gevoelig. Onze impact is daardoor niet direct zichtbaar. Het is een werk van lange adem, omdat het probleem nog te weinig wordt herkend en erkend. Toch kunnen wij rond een aantal dossiers zichtbare resultaten voorleggen. Zo hebben wij in 2013 samen met andere organisaties een burgerinitiatief georganiseerd om het Gentse verbod op het dragen van levensbeschouwelijke tekens door stadspersoneel te laten opheffen. Met meer dan tienduizend handtekeningen van Gentse burgers zijn we daar ook in geslaagd.”

Wat staat er nog op stapel?

“Wij willen de aandacht vestigen op het economische verhaal van discriminatie, om de beleidsmakers en de publieke opinie wakker te schudden. Aan discriminatie hangt een hoog prijskaartje vast. Neem onderwijs. De belastingbetaler betaalt de onderwijskosten, zodat jongeren met een diploma op zak gemakkelijk een baan vinden en op hun beurt deze investering kunnen terugbetalen. Maar wanneer door discriminatie het talent van jongeren niet of onderbenut wordt, betaalt de samenleving twee keer de rekening. De overheid moet dus dringend ingrijpen op de arbeidsmarkt, onder andere via bindende streefcijfers.”

BEWIJSLAST

SLACHTOFFERS KUNNEN DISCRIMINATIE NIET BEWIJZEN

Meldingsbereidheid en bewijslast zijn twee zijden van één medaille. Discriminatie blijft vaak ongestraft omdat ze moeilijk te bewijzen is. En als discriminatie zo moeilijk aan te tonen is, waarom zou je dan klacht indienen? Er zijn efficiënte instrumenten, zoals de praktijktest, een vergelijkende test waarbij mensen met eenzelfde profiel, op hun etnische achtergrond na, bijvoorbeeld een flat of een baan zoeken. Instrumenten als deze kunnen discriminatie opsporen en vaststellen en het slachtoffer helpen om in de rechtszaal het vermoeden van discriminatie te bewijzen. Maar een duidelijk wettelijk kader ontbreekt. Het hangt af van de rechter of die ze als bewijs aanvaardt.

SLACHTOFFERS MOETEN LANG WACHTEN OP GERECHTIGHEID

Spraakmakende rechtszaken over discriminatie maken iedereen in één klap duidelijk dat gelijke behandeling van mensen uit etnisch-culturele minderheden de norm is. Rechtszaken kunnen dus preventief en ontradend werken. Voor het slachtoffer zijn ze echter vooral duur en slepen ze lang aan. Discriminatie kan ook onderzocht en bestraft worden door ze te melden aan de bevoegde inspectiediensten – Vlaams of federaal. Ware het niet dat die te weinig bevoegdheden hebben om discriminatie efficiënt op te sporen, vast te stellen en te bestraffen.

HET MINDERHEDENFORUM WIL:

- ❖ DAT ER EEN DUIDELIJK WETTELIJK KADER IS VOOR OPSPORINGSINSTRUMENTEN ALS DE PRAKTIJKTEST.
- ❖ DAT INSPECTIES DE BEVOEGDHEDEN HEBBEN OM ACTIEF DISCRIMINATIE OP TE SPOREN EN TE BESTRAFFEN, MET AMBITIEUZE DOELSTELLINGEN VOOR CONTROLES.
- ❖ DAT ER HOGERE BOETES EN ADMINISTRATIEVE SANCTIES KOMEN, DIE ECHT ONTRADEND WERKEN, NAAST ANDERE SANCTIES ZOALS DE TERUGBETALING VAN SUBSIDIES OF HET VERLIES VAN DE BEROEPSERKENNING.
- ❖ DAT DE OVERHEID VOOR OVERHEIDSOPDRACHTEN NIET IN ZEE GAAT MET BEDRIJVEN DIE DISCRIMINEREN.

SLECHTS 1 OP DE 3
SLACHTOFFERS
VAN DISCRIMINATIE
KENT ZIJN RECHTEN

“WONEN IS EEN BASISRECHT”

“Ik heb vijf à zes maanden moeten zoeken naar een appartement. Het was heel lastig. In Leuven heb ik een afspraak gehad. De eigenaar was ontgoocheld toen hij mij zag. Ik heb ook mensen gehad die aan de telefoon expliciet vroegen: ‘Bent u van Congo?’ Ik zei nee. ‘Bent u van Marokko?’ Ik zei nee. ‘Mag ik u vragen, is dat belangrijk, die afkomst?’ zei ik dan. Veel mensen misbruiken de wet. Zij zeggen: ‘Ik heb de contractuele vrijheid om te kiezen aan wie ik mijn huis geef.’ Dan is het gemakkelijk om te discrimineren, hé. Ik heb zoveel vrienden die elke dag op zoek zijn naar een huis of een appartement. En als ze bellen, krijgen ze door hun accent altijd te horen dat het al verhuurd is. Ik vind dat wonen een basisrecht is. Dus je mag niet gediscrimineerd worden zolang je kunt betalen.”

AWET DESTA AREGAWI

VERBOD OP LEVENSBESCHOUWELIJKE TEKENS

INDIRECTE DISCRIMINATIE, ONMOGELIJKE KEUZES

Mensen worden voor de onmogelijke keuze gesteld tussen een opleiding of een baan, en hun levensbeschouwelijke identiteit. Meer en meer scholen en overheden voeren namelijk een verbod in op het dragen van levensbeschouwelijke tekens zoals de hoofddoek of de tulband. Andere werkgevers volgen. Dit slechte voorbeeld leidt tot uitsluiting. Sommige leerlingen zetten hun studie stop, voor anderen begint de vaak lastige zoektocht naar een nieuwe school. Wanneer zij zich moeten schikken naar het verbod, voelen zij zich niet goed, omdat zij niet mogen zijn wie zij zijn. Als werknemer vinden zij moeilijk werk of worden zij in banen achter de schermen geduwd.

MENSEN ZIJN NOOIT NEUTRAAL

Op de levensbeschouwelijke neutraliteit van instellingen mag niet worden afgedongen, maar op dit moment wordt die vaak verward met neutraliteit van de persoon. Een persoon kan nooit neutraal zijn. Bovendien worden alleen levensbeschouwelijke tekens die afwijken van de zogenaamde 'norm' als bedreigend ervaren. Slachtoffers worden zo zelf verantwoordelijk gemaakt voor de discriminatie tegen hen.

HET MINDERHEDENFORUM WIL:

- ✦ DAT IEDEREEN ZELF KAN KIEZEN OM AL DAN NIET LEVENSBESCHOUWELIJKE TEKENS TE DRAGEN: ZE MOGEN VERPLICHT NOCH VERBODEN WORDEN.
- ✦ DAT HET VERBOD VAN SCHOLEN, OVERHEDEN EN ANDERE WERKGEVERS OP HET DRAGEN VAN LEVENSBESCHOUWELIJKE TEKENS SNEUELT.
- ✦ DAT HET RECHT OM ZIJN OF HAAR LEVENSBESCHOUWING TE BELEVEN, GEGARANDEERD IS.
- ✦ DAT DE OVERHEID ACTIEF PLURALISME UITDRAAGT, WAARBIJ IEDEREEN ZIJN IDENTITEIT KAN BELEVEN MET RESPECT VOOR ANDEREN.

“MIJN HOOFDDOEK ZAL VOOR VEEL WERKGEVERS EEN BELETSEL ZIJN”

“Ik ben een geboren en getogen *Sinneklousenaar* en draag sinds mei een hoofddoek. Ik studeer rechten aan de Universiteit Gent, heb een vlotte babbel, maar ik weet dat die hoofddoek een hinderpaal zal zijn voor veel werkgevers. Hoe definieer je neutraliteit? Ik denk niet dat iemand die onbeleefd is, maar wel een maatpak draagt, meer geschikt is om aan het loket te zitten.”

HANANE AZZOUZI

“IK HAD DE MOED NIET OM ER EEN ZAAK VAN TE MAKEN”

“Ik reed te snel. Ongeveer zestig, zeventig kilometer per uur waar ik vijftig mocht. De politie hield me terecht tegen. Dat was schrikken. Ik had alleen een voorlopig rijbewijs en besloot mijn moeder te bellen. ‘Hola’, riep een agent. ‘Wat ben jij van plan? Stop die gsm weg. Ik ken dat. Binnen de kortste keren staat je familie hier en zal het ambras zijn.’ Wat bedoelde hij daarmee? Ik was geschokt. De reactie van die agent was discriminerend. Ik wilde alleen mijn moeder bellen, zodat zij de nodige papieren kon brengen. Gelukkig was er een vrouwelijke agente die me daarvoor toelating gaf. Op het commissariaat moest ik een verklaring afleggen. Ik vertelde tegen een andere agente dat ik de aanpak van de eerste agent discriminerend vond. Ze kon er niet mee lachen. Ze ging op een centimeter van mij staan en peperde me in dat ‘zij de vragen stelde’. Al die tijd had ik een iPhone vast. Die moest ik afgeven, zodat ze konden controleren of ik geen opnames had gemaakt. Ik werd oneerlijk en bevooroordeeld aangepakt. Ik ben nochtans perfect geïntegreerd. Ik had de moed niet om er een zaak van te maken. Wat zou ik er mee bereiken? Een hoop extra papierwerk, meer niet.”

ABDIL KARA

60 % VAN DE BELGEN
VINDT DAT RACISME
IN BEPAALDE GEVALLEN
GERECHTVAARDIGD IS

COLOFON

Deze brochure is een uitgave van Minderhedenforum vzw

Redactie: Isa Van Dorsselaer

Foto's: Elisabeth Verwaest (Cover),

Sigrid Spinox (p.6),

Elisabeth Verwaest (p.9),

Dieter Telemans (p.11, p.12)

Deze brochure maakt deel uit van een reeks brochures over de basisstandpunten van het Minderhedenforum. Het Minderhedenforum vertegenwoordigt etnisch-culturele minderheden en geeft ze een stem. Benieuwd naar de andere brochures uit deze reeks? Vraag ze op bij:

MINDERHEDENFORUM

Vooruitgangsstraat 323/4

1030 Schaarbeek

info@minderhedenforum.be

02 245 88 30

www.minderhedenforum.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Maart 2014

V.u. Hüseyin Aydinli, Vooruitgangsstraat 323/4, 1030 Schaarbeek

Met steun van het Federaal
Impulsfonds voor het
Migrantenbeleid en de
Vlaamse overheid.

MINDERHEDEN
F **RUM**